

право гласа грађанима без услова или ограничења, што се узима као знак завидног нивоа политичке и опште културе и демократског развитка тих држава. Зато се и каже да је данас то бирачко право опште или неограничено мада то не треба узимати у буквалном смислу. И ово опште право гласа не уживају без разлике сви грађани, већ и ту постоје нека ограничења само што су она много мања него када се ради о ограниченом бирачком праву. У ствари, у већини држава се као услов за уживање бирачког права тражи да је грађанин пословно способан и да има одређене године живота или старости. Под тим условима (ограничењима) ово право је, дакле, опште, с тим што се негде за његово уживање тражи још и то да грађанин има у земљи пребивалиште или боравиште и да није искључен из бирачког права. И у нашој Републици Србији, бирачко право стиче сваки пунолетан и пословно способан српски држављанин (са навршених 18 година живота) и оно је опште и једнако и остварује се слободним, непосредним и тајним гласањем. Осим што га признају устав и законодавства појединих држава, ово опште бирачко право је загарантовано грађанима и међународним актима чиме је практично уједначен ниво њиховог уживања и заштите и у Европи и ван ње.

За разлику од општег (неограниченог) бирачког права, ово друго, ограничено, припада прошлости управо због разних ограничења која предвиђа и која нису у духу модерне демократске државе у чије темеље су уграђени принципи правне и политичке једнакости одн. равноправности. Код ограниченог бирачког права се од грађана тражи све оно што се тражи и код општег бирачког права, али и још неки допунски услови или квалификације. Ти допунски услови се тичу или одређене имућности бирача – плаћања пореза у одређеном износу (имовински цензус) или су везани за порекло, расу или боју коже (цензус по пореклу) или се тичу дужине боравка у једној земљи (цензус настањености) или припадности одређеном полу (цензус по полу) или за поседовање одређене школске спреме (цензус образовања) и сл. Парламент изабран по основу оваквог бирачког права не представља цео народ, него само одређене пореске обвезнике при чему се неке категорије лица потпуно искључују из уживања бирачког права, као некада жене, војна лица или нпр. црначко становништво.

Најчешћи услов или основ за ограничавање бирачког права је био имовински цензус. По њему су бирачким правом располагали само